

HELSINGIN KAIKU

KUVALLISEN UUTISLEHTI

Tilaukshinnat: 1/2 v. 7:50, 1/2 v. 4:—, 1/4 v. 2:—.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, kirjakaupat sekä asiamiehet eri seuduilla maata. Uusia asiamiehiä otetaan kaikkialle.

Yksityisnumerojen hinta 25 p.

Venäjällä maksaa lehti 1/2 v. 3 r. 25 k., 1/2 v. 1 r. 75 k., 1/4 v. 1 r. —

Amerikassa: 1/2 v, 2 1/2 doll., 1/2 v. 1 1/2 d., 1/4 v. 1 d.

Ilmoitusten hinta: 1 m. 50 p. palsta-sentimetri. Vuosi-ilmoituksia sopimuksen mukaan.

Jokaisesta toimitukselle saapuneesta valokuvasta, joka lehdessä voidaan käyttää, maksetaan 2—5 mkaan.

Toimisto ja konttori: Ludviginkatu 4 & 6. Avoimna 6—7 i. p. Telef. 3022 ja 789.

Suurin ja paraiten lajiteltu varasto Suomessa kaikenlaatuista

Buonekaluja

tunnetusti halvimpiin hintoihin myy

JOHN PAISCHEFF

Helsinki, Kaivok. 12.

Huom.! Kuvallisia hintaluetteloja lähetetään maaseudulle pyynnöstä.

Vaasan Osake Pankki

(Vasa Aktie Bank)

Pohjapääoma Smk. 5,000,000:—

Vararahastot noin Smk. 5,000,000:—

Konttorit:

Helsinki	Oulu	Turku
Kaskinen	Pori	Uusikaupunki
Kokkola	Pietarsaari	Uusikaarlepyy
Kristiinankaupunki	Tampere	Vaasa
Närpiö		

Vastaanottaa rahaa juoksevalle tilille, talletustilille sekä pääomatilille (talletuskonttokuranttilille). Viimeksi sanotulla tilillä pääoma kasvaa korkoa korostaan.

Ostaa ja myy ulkomaan rahaa sekä ulkomaan vekseleitä.

Toimittaa kaikenlaisia pankkiasioita.

Kirjallisesti voidaan kääntyä suorastaan pankin puoleen.

V. F. SAGULIN'IN

Siemen- ja Kukkakauppaa sekä Sitomoa

Aleksanterinkadulla 48, suositellaan arvoisalle yleisölle.

Puhelimit: Kukkakauppaan 977. Sitomoon ja Siemenkauppaan 243.

Parhaiten lajiteltu varasto puhtaita ja varmasti itäviä siemeniä.

Kaikkaa lajia KLISHEITÄ

sekä sinkkiin että kupariin valmistetaan uusimpien metoodien mukaan syväkestäviä ja alkuperäisen mukaisia.

Karl Nordblad'in Kemigrafinen Laitos.

Osote: Aleksanterink. 13 Lundqvistin liikepalatsi, H:ki. Telef. 48 02.

Julius Tallberg

HELSENKI. Rakennusaineita, Työkaluja ja koneita

RUUTI ja DYNAMIITTI-LIIKE Helsingissä

Haaraosastoinen maaseuduilla.

N:o 5. 5/2 10.

Nykyajan paras
kirjoituskone
on ehdottomasti kuulalaakereilla
käypä
**L. C. SMITH &
BROS VISIBLE**

Ennenkuin ostate muuta konetta, tutustu-
kaa omaksi eduksenne tähän koneeseen.

Yksinmyyjä Suomessa

Osakeyhtiö LAUNIS Aktiebolag.

Helsinki, Heikinkatu 20.

Parhaimmat ja kuosikkaimmat

Tasku-
Seinä-
Herätys-
Yövärtia-

Kellot,

Sormukset.

Kellon perät, kihla ja muisti
kulta- hopea
ja uushopea
esineet, silmä-
lasit sekä kiikarit, ostate ehdottomasti
halvimmalla **E. J. AIKALAN** kelloliikkeestä
(Herlin)

Helsinki, Mikonk. 8. Sivuliike Kotkassa.

A B R. E. WESTERLUND O Y

PIANOMAKASIINI

HELSINKI, 37 Pohj. Esplanaadink. 37.
Telefoni 6 81.

Maamme suurin erikoisliike **Loistoflygge-**
leitä, Pianinoja ja Urkuharmonioita
varten :: Soitokoneita vuokrataan halvalla.

A/B R. E. WESTERLUND O Y.
37 P. Esplanaadink. 37

Räätäliliike **P. Esplanaadink. 39.**

suuri varasto erittäin kauniita kotimaisia ja englantilaisia päällystakki-, puku-, housu-, sekä liivikankaita, joista tilaukset valmistetaan uusimpien amerikkalaisten mallien mukaan.

Myytäväenä muodikkaita sadetakkia.

Dubelin 14 70.

R. J. Seppi.

Helsingin Vallimo Osakeyhtiö

Helsingissä, Fleminginkatu 34. Puhelin 38 70.

Valmistaa: **Kauppa- ja Rakennusvalutavaroita.**

Suurittaa rakennusalaan kuuluvia Valu- ja Takotöitä, Sahanraameja, Kokilliin valuttuja vaununpyöriä, Voi-

mansiirtolaitteita, Hammasyöriä, Hihnapyöriä, Akseleita ja Laakereita y. m. **Rauta- ja Metallivalimo sekä Konopaja.**

Äsken ilmestynyt huomattava uutuus kodeille sekä kirjastoille:

IVAR WILSKMAN

SUOMEN URHEILUT.

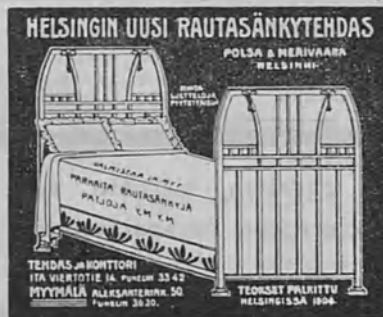
Hinta korukansiin sidottuna 15 mk.

Tämä suuresti suunniteltu teos on nyt kokonaisuudessa valmistunut ja sisältää täydellisen meidän päiviimme saak ulottuvan historiikin urheiluharrastuksesta maassamme. Ru saasti kuvitettuna ja hausvasti kirjoitettuna tulee siitä varma teos, jota aina tullaan innolla lukemaan.

Nuorukaisille ei nykyään liene sopivampaa lukemista kuin **Suomen Urheilut.** Urheilukilpailujen toimeenpanijoille se erittäin tervetullut palkintoina jaettavaksi.

Vihkojen tilaajat ovat tilaisuudessa ostamaan kor-
kannet, jotka maksavat 2:50.

YRJÖ WEILIN, Helsinki.

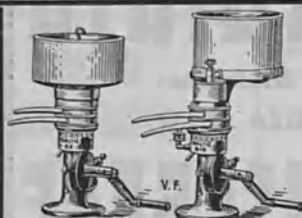

HELSINGIN UUSI RAUTASÄNKYTEHDAS

POLSA & HERIVAARA
HELSINKI

TEHDAS-ÄHÖITÖRI
ITA VIERITÖIE JA PUNEN 33 42
MYYPÄLÄ ALEKSANTERINK. 50
Puhelin 38 30.

TEOKSET PALKITTU
HELSINGISSÄ 1906.

Sen, joka ostaa separaattori
tulee kysyä

BALTIKIA,

joka uudessa parannetussa asu-
saan tarjoo suuria taloudellisi-
etuja.

Pyytäkää kuvallisia hintaluettel-
niistä sekä muista koneista, joita t-
vitsette

Osakeyhtiö Victor Forselius'elta, Turuss

joka myöskin myy Väkirehuja, Lannoitusaineita ja Heinänsiemen

**Axel Liljefors'in
Makkaratehdas.**

Sen jälkeen kun makkarateh-
taani on kokonaan uudestaan
rakennettu ulkomaalaisten nyky-
aikaisten mallien mukaan, rohke-
nee allekirjoittanut toivoa yleisön
jatkuva luottoa.

Kunnioituksella

Axel Liljefors.

Ammatti osottel

Asianajajia Helsingis-

Castren & Snellm

Aleks k. 42, 9^{1/2}-4, tel. 735 &

John Svanljung Erottaja 2,
van talo. 1

Patenttiasiamiehiä:

John Svanljung Erottaja 2,
van talo. 1

FREDR. EDV. EKBE

52 Aleksanterink.

Leipomo &

konditor

Kahvin, Suklaan & Teen tar

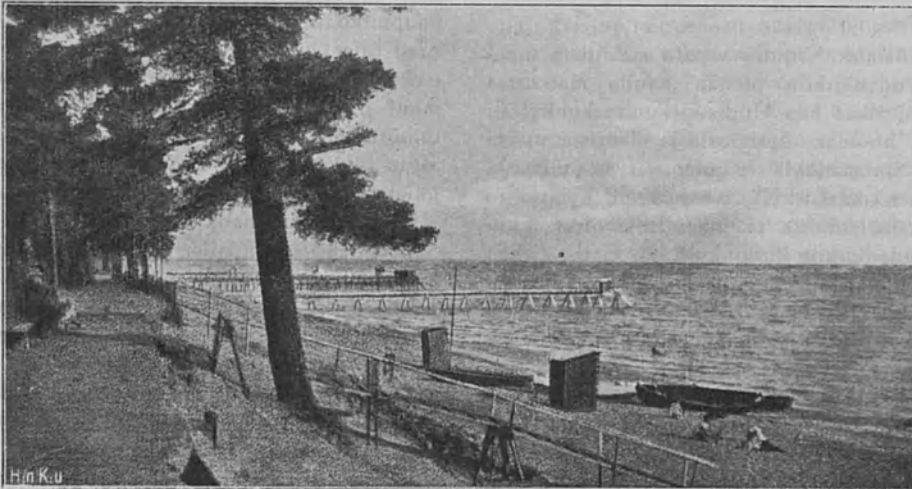
8:s vuosik.

Helsingissä, Helmik. 5 p. 1910.

N:o 5

Sisältö. Kuvia: Neljä kuvaa Terijoelta. — Kansallis-Osake-Pankin liiketalo. — Kaksi kuvaa „Amerikan lipusta pohjoisnavalla”. — Kolme kuvaa Pariisin tulvista. — Kohtaus Englannin vaaleista. — Uusi pyrstötähti. — Fennia hotellin talvipuisto. — Muoto-kuvia: F. K. Nybom. — C. Hj. Lagerborg. — C. Mannerheim. — K. F. Lönnkvist.

Kirjoituksia: Silmänräpäyskuvia Terijoen huvilakylästä. — Englannin suuret maanomistajat. — Kansallis-Osake-Pankki 20-vuotias. — Soittaja, runo, kirj. Leo Manner. — Ulkomaalainen, kirj. Leonid Andrejev. — Kuolematon rakkaus, kirj. Dagna Pshibyshevskaja. — Pieniä tietoja.

Ylinnä: Suomenlahden ranta Terijoella.

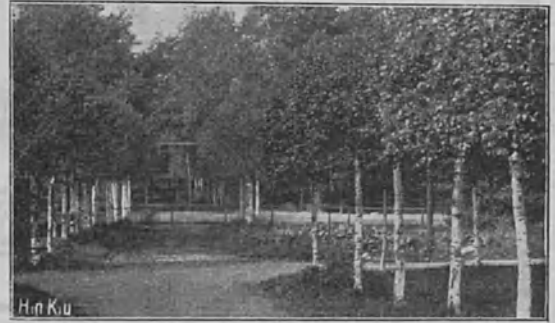
Alinna: Terijoen kasino, ensikesäisen lauluhulan kentällä.

Terijoen iso Viertotie.

Silmänräpäyskuvia Terijoen huvilakylästä.

Kun matkamies Viipurista päin maantietä myöten Uudenkirkon pitäjän kautta matkustaa etelään päin, alkaa hän Uudenkirkon kirkonkylään saavuttuaan huomata luonnossa ja elämässä suurta muutosta. Summankylä Kuolemajärven pitäjässä on viimeinen maalaiskylä, Kaukjärven kylässä jo alkaa huomata taloissa ja rakennustavoissa muutosta, ja Uudenkirkon kirkonkylä luo matkamiehen silmien eteen huviloita, pääasiassa vain isoja hoveja. Jos on kesäaika, huomaa tiellä joitakin venäläisiä kesävierasperheitä. Maantie suuntautuu Lempelän, Leistilän, Rasvatun ja Metsäkylän kautta kohti rantaseutuja. Näissä kylissä ja metsissä niiden välillä kohoilee jo huviloita. Vammelsuon kylään saavuttaessa ollaan täydellisessä huvilakeskuksessa. Huvilasutus lisääntyy yhä enemmän Tyrisevän kylään päästyä, ja kun ajaa yli ojan, joka on Terijoen seurakunnan ja Uudenkirkon pitäjän rajana, alkaa kärryt kopista kivitetyllä tiellä, silmään pistää venäläismallinen kauppapuoti aito venäläisine ilmoituskilpineen, kaupan rapuilla näkee venäläisiä kauppalvelijoita, venäläisiä vehnäkauppiaita, ja tiellä seisoo siellä täällä ajureita. Maa kahden puolen täydellisesti aidattu, porttien patsaissa venäläisiä ilmoituksia, ja korvaan römisee vieras kieli jalkakäytävillä. Katselet vastaantulijoita. Ne ovat suureksi osaksi venäläisiä, siellä täällä, aivan kuin orpona tämän vierasmaalaisuuden ylistyslaulun keskellä, kulkee joku suomalainen. Ymmärtää silloin matkamies, että hän on huvilaseudussa, on maamme suurimmassa huvilakylässä, Terijoella. Taikka jos matkustaja saapuu rautatietä myöten, hän huomaa matkalla Viipurista Terijoelle samallaisia ilmiöitä. Terijoen asemalla häntä kohtaa yllätys. Vilkas on kesäisin liike, ei uskoisi olevansa maalla. Pikkukylän touhulta tuntuu sen rinnalla liike Helsingin ja Viipurin asemalla. Ihmisiä vilisee, ajureita on jätton lauma. Kädet liehuvat, kuuluu suomen ja venäjän kielen sekoitusta. Onpa aivan venäläisiäkin

Laulujuhlakenttä.

ajureita. Kun ajurin kummipyöräisissä rattaissa alkaa ajaa kylään, on ensikertaisella ihmettelmistä. Komea viertotie vilisee ihmisistä Suuren suuria venäjänkielisiä ilmoituskilpiä, siellä täällä suomenkieltä rääkättynä, venäläisiä kauppiaita kantaen päällä tavaraitaan, venäläisiä sanomalehdenmyyjiä; jalan ja ratsain liikkuu poliiseja, jotka ovat puetut kaupunkilaispoliisien tapaan. Jonkun aikaa kuljetuasi tulet liikekeskukseen, siellä on kauppa kaupan vieressä. Onpa liikkeitä Helsingistä asti, ja moni niistä on ilmoituskilvestään suomen kielen unhottanut. Kaupoissa tingitään, ja kun ostaja astuu liikkeeseen, niin useimmiten kauppias häntä jollain muulla kielellä tervehtii kuin Suomella.

Kesäisenä kuumana päivänä matkaat mielelläsi Suomenlahden rannalle. Keltaisella hiekalla viruu lukuisasti väkeä, auringonkylpyjä ottaen. Jos olet mies ja menet naisten uima-ajalla, voit saada kimpun jonkun pyylevän venäläisen rouvasihmisen, joka ripittää sinut pahanpäiväiseksi.

Paljon omistavat venäläiset maata, paljon liikkeitä, oma kirkko oma koulu on heillä, teitä ovat he pyrkineet nimittämään mielensä mukaan, omia seurojaan on heillä. Raskaana taakana lepää tämä vierasmaalaisuus seudun asukkaiden hartioilla.

Mitä se on saanut aikaan? Paljon. Jos astut rajaseutulaisen kotiin, huomaat siellä paljon vierasta viljelystä. Rakennustavassa on vierasta, miesten ja naisten puvuissa samoin, seinällä venäläisiä tauluja, Kuropatkin y. m. kuvia Japanin ja Venäjän sodasta. Monessa paikassa seinät paperoitu venäläisillä lehdillä. Talvisin monella ajurilla kirjavaperäiset venäläiset reet, venäläismallisia valjaita, puheessa venäläistä vivahdusta ja ihmisiin painuneina paljon venäläisen luonteen varjopuolia. »Ruplan» jumaloiminen monen suurimpana harrastuksena

Tuon vaikutuksen luovat silmänräpäyskuvat sinuun Terijoesta. Mutta kun tapaavat jonkun suomalaisen sivistystyöntekijän rajalta ja puhut hänen kanssaan, huomaat, että sydämessä vallitsevat rajalla toiset voimat, vaikkapa pinnalla rehoittaakin vierasta viljelystä.

Viime vuosina on rajalla herätty voimakkaaseen työhön suomalaisuuden herättämiseksi. Voimakkaana ponnistaa edistystyö, koettaen valloittaa takaisin Suomelle sen itäisintä nientä. Ja paljon se on saavuttanut. Paljon on vierasta karissut, paljon on

kotoista kohonnut ja yhä edelleen kohoaa. Lämpimän sydämin, hehkuvin mielin ahertavat rajalapset, kohotakseen sydämelteään, ajatuksiltaan ja teoiltaan Suomen toisten heimojen tasalle. Ja he kohoavatkin. Sillä he uskovat voittoonsa, sillä heidän sydämessään palaa suomalainen mieli, vaikka elämä on paljon vierasta heidän taipaleelleen kylvänyt. Avustakoon muu Suomi tätä kallisarvoista työtä kaikin voimin. Ojentakoon se auttavan, tukevan käden. Uhratkoon jotain rajan valistustyön hyväksi. Se uhraus tuo siunatuimman sadon.

Rajaseudun historian tärkeimmiksi päiviksi muodostuvat kesäkuun 23, 24, 25 ja 26 päivät 1910. Laulun ja soiton juhlaa, suomalaisen kansallisen herätyksen juhlaa vietetään rajalla. Kutsutaan koko Suomea kisoihin. Innostutaan ja innostutetaan uskomaan oman päivän saapuvan. Sytytetään hiiltyviä nuotioita, sammuneita sydämiä. Viritetään virsi toivosta, laulu koittavasta keväästä kohotetaan.

Tervetuloa näihin kisoihin, kannaksella suomalaista henkeä herättämään, sydämiä Suomelle sytyttämään!

Englannin suuret maanomistajat.

Englannin kansa on äskettäin saanut ilmaista, hyväksyykö se vai eikö sen menettelytavan, jota vapaamielinen hallitus on ehdottanut noudatettavaksi suuriin maanomistajiin nähden. Harvoin ovat yleiset parlamenttivaalit olleet nykyisiä tärkeämmät. Jos voitto joutuu edistysmielisille puolueille, lienee vanhan feodaalisäädyn valta-asema saanut sitä ankarasti järkyttävän iskun.

Rikkaiden lordien komeat kartanot, nuo usein monen vuosisadan vanhat „hallit“ ja „houset“ suuremmoisine puistoineen, ovat jotensakin yleiseen tunnetut lukemattomien matkakertomuksien kautta, sillä tuskinpa voinee tarkoin kuvata ainoatakaan Englannin seutua ottamatta niitä huomioon. Vähemmän tunnettua on sitävastoin näiden maaruhtinaiden maaomaisuuden todellinen laajuus, tiedetään vain, että melkoiset alat Englantia kuuluu rikkaille ylimyksille, jotka eivät niitä itse viljele, vaan vuokraavat hyvästä maksusta lukuisille pientilallisille, kaupungeille, kairovayhtiöille y. m. s. Jakakaamme tämä maaomaisuus selvyiden vuoksi kahteen osaan: maa-seutu- ja kaupunkialueisiin.

Suur-Britannian suurin maanomistaja on Sutherlandin herttua, jonka hallussa on 566,060 hehtaaria, m. m. melkein koko Sutherlandin maakunta, joka sijaitsee Skotlannin pohjoisosassa. Tämä alue tuottaa hänelle vuosittain yli 3 1/2 miljoonaa markkaa. Hänen ohellaan Yhdistetyissä kuningaskunnissa on yli kaksikymmentä ylimystä, joista jokainen omistaa yli 40,000 heh-

taaria, ja useiden tulot nousevat paljon suuremmiksi kuin ensin mainitun, jonka maat yleensä ovat karuissa seuduissa. Niinpä kuuluu Buccleuchin herttualle yli 191,000 hehtaaria (tulot noin 5,475,000 mk.), Breadalbanen markiisille 182,000 ha (tulot lähes 1 1/2 miljoonaa mk.), Richmondin ja Gordonin herttualle 119,000 ha (tulot noin 2 miljoonaa mk.), Devonshiren herttualle yli 82,000 ha, jotka tuottavat erinomaisen hyvin, yli 4 1/2 miljoonaa, samoin kuin Northumberlandin herttuan 77,665 ha (4,400,000 mk.).

Jos erotamme Englannin sisarmaistaan, niin huomaamme siellä 400 ylimyksen omistavan yhteensä 2,387,074 hehtaaria. Toisen luokan maanomistajia (alue yli 1,250 ha ja tuloja vähintään 75,000 mk.) on 1,288 henkilöä ja heidän hallussaan 3,540,707 ha. Suurtalalisiin saatamme vielä lukea kolmannen ryhmän, jonka 2,529 jäsenillä on 1,799,696 ha (kullakin vähintään 416 ha, jommoista aluetta esim. meillä pidettäisiin kerrassaan suuremmoisena). Kaiken kaikkiaan voi sanoa näiden maaylimysten omistavan 7,727,477 ha. Koska Englanti on pinta-alaltaan vain 14,375,000 ha:n laajuinen, kuuluu siis enemmän kuin puolet 4000 henkilölle, ja yksin päärit omistavat kuudennen osan. Irlannissa ja Skotlannissa ei suhde liene pienempi.

Mutta näiden maalaisruhtinaiden tulot eivät merkitse sanottavia sen rinnalla, mitä suuret herrat saavat kaupungeissa omistamistaan alueista. Sutherlandin herttuakuntaan verrattuina Westminsterin herttuan lontolaiset „tontit“, jotka sijaitsevat samannimisessä hienossa kaupunginosassa, tuntuvat peräti pikkuruisilta; ne tuottanevat kuitenkin omistajalleen vuosittain — noin 75 miljoonaa markkaa. Norfolkian herttua, jolle kuuluu melkoinen pala Strand-katua ympäristöineen, saa vuosittain vuokraa 37 1/2 miljoonaa. Hänen naapurinsa, Bedfordin herttua, voi vaatimattoman, 35,000 ha:n suuruisen maatilansa tuloihin liittää 56 miljoonaa mk.; hänellä on näet myöskin kolme Lontoon pääkorttelia, m. m. se, jossa Covent Gardenin myymälät sijaitsevat. Loordi Northamptonin sanotaan tyytyvän 25 miljoonan markan vuokrasummaan, vaikka hänellä onkin alueensa maailmankaupungin keskustassa, kun taas Oxford-kadun valtias loordi Portman, kiskoo vuosittain 50 miljoonaa.

Miten nämä huimaavat summat ovat selitettävissä? Lontoo on suunnattoman rikas, ja Englannin maanvuokralaki myöntää 99 vuoden pituisen vuokra-ajan, jonka kuluttua kaikki, mikä alueelle on rakennettu, joutuu sen omistajalle. Saadakseen vuokrasopimuksen uudistetuksi talonomistajien on välistä pakkoo taipua mitä hävyttömimpiin lisämyönnytyksiin, joita ylhäisten lordien asiamiehet heille esittävät. Tässä muuan esimerkki. Maaliskuussa 1888 joutuivat loordi Portmanin Baker-kadun varrella omistaman alueen vuokrasopimukset uudistettaviksi. Vuokrain

korottaminen ja hyvitysmaksut, jotka vuokraisten täytyi suorittaa saadakseen sopimukset uudistetuiksi, tuottivat omistajalle sievoisen voiton, kolmisenkymmentä miljoonaa markkaa. Lloyd George on raha-asian ministerin tilikirjoista saanut selville, että v. 1903 Westminsterin herttua teki yhtä hyvän „afäärin“ erään suuren kauppahuoneen, Goringen kustannuksella. Tämä ei voinut siirtyä toiseen paikkaan menettämättä melkoista osaa ostajistaan. Sen se sai kyllä tuta. Vuokra oli siihen asti ollut 8,750 mk. Lloyd Georgen mukaan — ja hänen tiedonantajaan ei ole kumottu — herttua suostui uudistamaan vuokrasopimuksen ainoastaan seuraavilla ehdoilla: 1:o maasta oli vuosittain maksettava vuokraa 10,000 mk.; 2:o „asemasta“ lisävuokraa 30,000 mk.; 3:o kiinteimistön lunastamiseksi suoritettava 1,250,000 mk.; 4:o sitouduttava käyttämään kiinteimistön korjaamiseen 1,250,000 mk.

Tällaiset luvut ja paljastukset ovat tietysti olleet vapaamielisille vaalitaistelussa erinomaisia aseita, ja varmaankin ne ovat avanneet monen silmät havaitsemaan, että Lloyd Georgen verotusjärjestelmä on aivan luonnollinen ja oikeutettu. Mutta kymmenien miljoonain vuotuiset tulot tarjoavat myöskin omistajilleen tehokkaita aseita, ja kokemus on Englannissakin osoittanut, että se, jonka maa on, voi tarmokkaasti ja häikäilemättömästi menettelemällä laskea oman puolueensa vaakalaudalle useampia kuin oman äänensä. Epäilemättä tälläkin kertaa tuhannet niistä, jotka äskeysissä vaaleissa kannattivat lordien ehdokkaita, mieluummin olisivat antaneet äänensä niille, joiden ohjelmaan kuuluu kansanvaltaisten periaatteiden toteuttaminen verotus- ja maanomistuskysymyksissä.

Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja,
F. K. Nybom.

Kansallis-Osake-Pankki 20-vuotias.

1890^{8/2} 1910.

Mitä enemmän suomenmielisyyden ohjelmaa pyrittiin tarmokkaasti toteuttamaan, sitä selvemmin havaittiin, että huomio oli kohdistettava myöskin taloudelliselle alalle; yhä voimakkaammaksi kehittyvä kansallistunto, samoin kuin kansallisten harrastusten etukin vaati vapautumaan aineellisessakin suhteessa vieraasta holhouksesta. Mutta perustaksi itsenäiselle taloudelliselle toiminnalle tarvittiin ennen kaikkea pankkiliike, jonka johto olisi suomenmielisten käsissä ja joka esimerkillään ja varoillaan edistäisi suomen kielen pyrkimistä oikeuksiinsa myöskin liike-elämässä.

Tämän ajatuksen esitti 80-luvun lopulla ensinnä julkisesti kolme nuorta miestä, asianajaja Lauri Kivekäs, lakitiedetun kandidaatti Otto Stenroth ja tohtori August Hjelt. Johtavissa piireissä epäiltiin sen toteuttamista, mutta pian kävi ilmi, että puolueessa oli kyllin sekä innostusta että varoja. Osakkeita merkittiin kilvan ympäri maata, ja ennen pitkää pankki saattoi aloittaa toimintansa 2^{1/2} miljoonan markan pääomalla. Helmik. 8 p:nä 1890 avattiin Helsingissä pääkonttori, ja vielä samana vuonna perustettiin haarakonttoreita niihin kaupunkiin, missä osakkeita oli enin merkitty, nim. Turkuun, Haminaan, Tampereelle, Viipuriin ja Ouluun. Ensimmäiseksi johtajaksi valittiin kauppias Otto Hjelt.

Niiden kahden vuosikymmenen kuluessa, jotka Kansallis-Osake-Pankki nyt on toiminut, se on saavuttanut menestyksen, joka meidän oloissamme lienee katsottava ennenkuulumattomaksi. Tosin se jo alkuaikoina joutui varomattoman luotonannon ja kovan liikepulan johdosta ankaraan kiirastuleen, mutta selviysi siitäkin melkoisen lyhyessä ajassa. Häiriö aiheutti johtajan vaihdoksen, joka on katsottava sitäkin onnellisemmaksi, kun peräsimen haltijaksi nyt saatiin kokenut henkilö, maamme taitavimpia pankkimiehiä, herra F. K. Nybom, joka toukok. 1 p:stä 1892 on toiminut pankin pääjohtajana valppaasti ohjaten alustaan kaikkien karien ohi yhä väljemmille vesille ja suurille ulapoille.

Alkuperäinen 2^{1/2} miljoonan markan suuruinen pääoma on kasvanut 9 miljoonaksi, jonka ohessa vararahastossa on yli 8 miljoonaa. Ensimmäisenä vuonna oli kokonaisliike 221,747,000 mk., tuottaen voittoa 72,000 mk., joten osinkoa voitiin jakaa 2^{0/0}. Vuonna 1908 kokonaisliike nousi 3,692,787,000 markkaan, voitto 2,751,000 mk:aan ja osinko 13^{1/2} prosentiksi. Viime vuoden liikevoitto on nähtävästi vieläkin suurempi, koska hallintoneuvosto on ehdottanut osinkoa jaettavaksi 15^{0/0}. Luonnollisesti tämä menestys on vaikuttanut kohottavasti myöskin osakkeitten hintaan; niistä onkin viime aikoina maksettu pörssihuutokaupoissa yli 300 prosentin.

Pääkaupungissa pankki aloitti toimintansa Aleksanterinkadun 17:nnessä, mutta siirtyi jo 1892 tilavampaan huoneustoon ostettuaan talon n:o 42 saman

Kansallis-Osake-Pankin nykyinen liiketalo.

kadun varrella. Liikkeen yhtämittäinen kasvaminen teki kuitenkin ajan mittaan senkin suojat liian ahtaiksi, joten oli pakko oston kautta hankkia pankin omaksi viereinen talo, n:o 40, josta hiljattain on otettu käytäntöön melkoinen osa; siten on m. m. toimistosali saatu avarammaksi ja ajanmukaisemmaksi. — Myöskin maaseudulla pankin toiminta on suunnattomasti laajentunut ja kasvanut. Haarakonttoreita on nykyään 35, m. m. useissa suurissa maalaisyhteiskunnissa, ja uusia perustettane lähimmissä tulevaisuudessa.

Mahdotonta on tarkoin arvostella, kuinka suuressa määrin Kansallis-Osake-Pankki on osaltaan edistänyt suomenmielisyyden aatteiden toteuttamista, samalla kuin se on muodostunut erittäin merkittäväksi tekijäksi maamme taloudellisessa elämässä. Mutta tyytyväisinä voivat sen perustajat ja johtajat katsella saavutettua tulosta, joka tälle yritykselle ennustaa suuremmoista tulevaisuutta.

Ikivanhoja puita.

Ateenassa on muuan oliivipuun, jonka perinnäistarua kertoo olevan peräisin Platon ajoilta. Eräs ranskalainen lehti julkaisi äskettäin kuvia kahdesta toisesta ikivanhasta puusta. Toinen, nimeltään Hippokrateen puu, sijaitsee Cos-saarella, ja sen ikä on arvosteltu 2,500 vuodeksi; raihnaisesta muodostaan päättäen se lieneekin jo nähnyt monta vuosisataa. Viisi sataa vuotta nuoremaksi arvellaan erästä oliiviryhmää, joka on tavattu Tunisissa. Loordi Salisbury'n puistossa kuuluu olevan tammi, joka lienee istutettu Vilhem Valloittajan aikana (11:nnessä vuosisadalla), Boulognen metsässä lähellä Pariisia toinen Frans I:n ajoilta. Hildesheimissä, Keski-Saksassa, näytetään suunnatonta tuhannen vuoden vanhaa ruusupensasta. Tietenkin on hyvin vaikeata määrätä tarkalleen puiden ikää, varsinkin kun ei ole sahattu poikki runkoa, jonka renkaista, voi tehdä johtopäätöksiä. Mutta koskapa kerran Amerikassa on tavattu varmasti 2,300 vuoden ikäisiä vellingtonia-jättiläisiä, lienee myöskin yllämainittujen puuvanhuksien korkea ikä pidettävä mahdollisena, joskaan ei todistettuna.

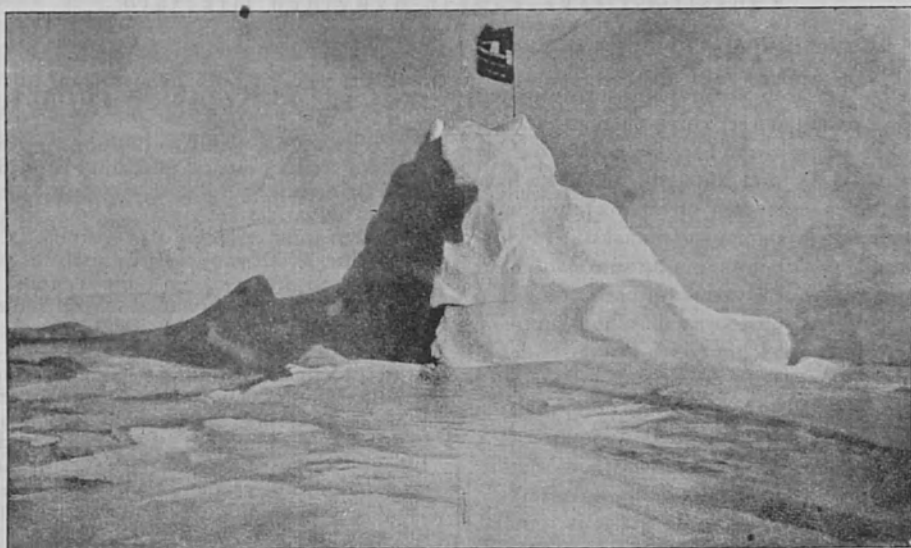
Automobiilien lukumäärä Englannissa.

Viime syyskuussa Englannissa näkyy olleen 183,773 automobiili-ajoneuvoa, nim. 84,840 yksityisautomobiilia, 15,181 kuorma-automobiilia, 8,752 vuokra-automobiilia ja 75,000 moottoripyörää. Lukumäärä on v:sta 1908 lisääntynyt 30,000:lla. — Ranska on melkoisesti jälessä, siellä kun on vain 42,707 yksityisautomobiilia.

„Amerikan lippu pohjoisnavalla.“

Tohtori Cookin pystyttämä lippu

Kapteeni Pearyn pystyttämä lippu.

Kuten lukijamme muistavat, palasi viime vuonna jokseenkin samaan aikaan kaksi amerikkalaista pohjoisnapamatkoiltaan, molemmat väittäen käyneensä navalla. Sen jälkeen on näitten väitteitten johdosta käyty ankaraa taistelua ja tutkintoa, joissa Peary näyttää päässeen voittajaksi.

Hauskuuden vuoksi esitämme tässä rinnakkain heidän itse ottamansa kuvat navasta. Cookin ottama

kuva julkaistiin jo varemmin tässäkin lehdessä. Näinä päivinä on Pearyn kuva ollut ulkomaitten lehdissä. Cookin käyntiä pohjoisnavalla näytään nykyisin varsin yleisesti epäiltävän, vaikka puoltajia vielä on hänelläkin.

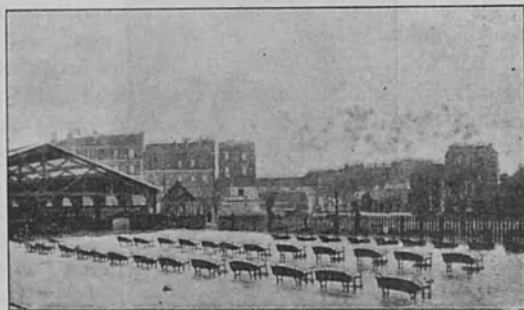
Tuiva Pariisissa.

Lauttaliikennettä kadulla, jossa vesi ulottuu talojen ensi kerrokseen.

Näköala Pont-neuf sillalta.

Uponneita kuormavankkureita. Näkyvissä vain ajajan istuin.

Soittaja.

Viulu-Villen käyrä vinhaan keikkuu,
sormet juoksee pitkin kielilöitä.
Vierryt on jo päiviä ja öitä —
Villen viulu yhä tanssiin kutsuu näissä
rikkaan Raijan-Marin komioissa häissä.

Karkeloihin huimimmatkin uupuu —
Villen sormi vikkelämmin elää.
Mutta piru viulussa kai helää
kiusoitellen: »veivät, herjat, armaan sulta,
toisen, toisen oma on jo Mari-kulta!»

Ville silmät sulkee, tahdin kiihtää,
polska vimmaisena kirpoo, hilkkää.
Mutta piru säveleissä pilkkää:
»toinen Marin koppas! Elä, raukka, nuhki
— tempaa puukko, kiroo, vedä suonet puhki!»

Lukijamme lienevät snomalehdistä seuranneet sitä suunnatonta tulvaa, jonka Seine-virran kohoaminen on synnyttänyt Pariisissa ja varsinkin muutamissa sen esikaupungeissa. Kolmeenkymmenen vuoteen ei vesi liene ollut niin korkealla kuin nykyään, ja tavattomia vahinkoja se on jo saanut aikaan. Pelättiinpä jo syntyvän juomavedenkin puutteen, kun suodatuslaitos uhkasi joutua veden alle. Viimeisten tiedonantojen mukaan lienee suurin vaara jo ohitse.

Ville paiskaa viulun säpäleiksi,
ääneen itkein ulos yöhön hyökkää —
Myrtit murhein Marin päässä nyökkää:
»poikaparka! Onnen ryösti sulta toinen
— eihän talon vävyjokas kelpaa loinen . . .»

Leo Manner.

Carl Hjalmar Lagerborg.

Entinen postilaitoksen päädirektööri Carl Hjalmar Lagerborg vaipui v. k. 29 p:nä kuoleman uneen 67 vuoden vanhana. Postilaitoksemme kehittyminen ajanmukaiseksi ja yleisön vaatimuksia vastaavaksi on melkoisessa määrin hänen ansiokseen luettava. Sinä kautena (1887—1903), jolloin hän toimi sen johtajana, postinkuljetus muuttui entistä paljon huolellisemmaksi ja nopeammaksi, postikonttori-verkko laajeni huomattavasti ja postiliikenteen tuottamat tulot kasvoivat, vaikka maksuja alennettiin. Varsin taitavasti taisteli L. postilaitoksemme venäläistytymistä vastaan, joka sitä uhkasi sen jouduttua v. 1890 Venäjän sisäministeristön hallinnon alaiseksi. Lopulta hänen oli kuitenkin väistyminen, kun hän ei tahtonut suostua mielivaltaisiin vaatimiin yksityisten vapautta loukkaaviin toimenpiteisiin.

Ulkomaalainen.

Kirj. Leonid Andrejev.

(Jatk.)

Juhalliset, valtavasti hillityt soinnut huokuivat rauhaa, ylevää surua ja rakkautta: joku suuri ja tumma kuin yö, joku kaikkinäkevä ja sentähden sääliä ja huolehtiva peitti hiljaa maan pehmeällä peitteellä, ja kaukaisimpiin ääriin saakka piti hänen matkan ja hillityn äänensä ulottua. »Hyvä Jumala, tähän on meistä, meistä!» — ajatteli Tshistjakov.

Viimeisen säkeen vaiettua alkoi heleä tenoori ja toisti — ikäänkuin maa olisi vastanut näihin sääliä ja lempeihin sanoihin, ja rukousta hengittivät sen sanat:

— Rauhaisaa unta uupuneille . . .

Ja samalla ylevällä surulla ja rauhalla virtaili taas mahtava basso:

— Vaivoista päivän väsyneille ! . .

Jotakin loistavaa ja kallista, kuin kyynelhelmet, putosi ylhäältä taivaasta, lävisti synkän basson ja liittyi lempeällä palavalla huokauksella maan vaikeuromaiseen:

— He töillään lunnas-ti-vat le-pon-sa ! . .

»Oi, kuinka hän laulaa!» — ajatteli Tshistjakov, katsellen tytön kalpeiksi käyneitä kasvoja. — »Oi, armas, tähän on meistä, meistä!»

Ja kaikkii kolme, sekoittaen ääniään, lävistien

Carl Mannerheim,

tunnettu helsinkiläinen liikemies, täytti t. k. 1 p:nä 75 vuotta. Kreivi M. on aikanaan ottanut osaa valtiopäivätoihin Ritariston ja Aatelin jäsenenä.

Tehtailija K. F. Lönnkvist,

Lappeenrannasta, täytti v. k. 25 p:nä 60 vuotta. Tehtailija L. on m. m. ollut 25 v. kaupungin valtuusmies ja 20 vuotta V. P. K:n pällikkö.

niillä toinen toistansa, sulautuen yhteen juhalliseen, surulliseen sointuun, toistivat:

— Rauhaisaa unta uupuneille,

* Vaivoista päivän väsyneille,

He töillään lunnas-ti-vat le-pon-sa!

Senjälkeen laulettiin muitakin surunvoittoisia lauluja, mutta Tshistjakov ei enää kuunnellut niitä. Hänen sydämensä vapisi kokonaan säälistä itseensä, joka koko päivän työskenteli levähtämättä, säälistä jotakin persoonatonta, suurta kohtaan, joka kaipasi rauhaa, rakkautta ja hiljaista lepoa.

Iloinen ja meluava keskustelu Raiko Vukitshin ympärillä herätti hänet mietteistä. Raikoa taas suututettiin, mutta hän oli, vastoin tapaansa, äänetönnä, ja ainoastaan hänen silmänsä, terävät kuin ampiaisen pistin, säihkyivät ja leukansa liikkui.

— Raiko — kysyi Vanjka Kostjurin — ovatko kaikki siellä teillä tuollaisia käyränenäisiä niinkuin sinä?

Raiko vastasi hitaasti:

— Näinä päivinä leikattiin kurkku poikki eräältä serbialaiselta, Boiovitshilta, rajalla. Turkkilaiset leikkasivat.

Ja kaikkien mielessä kuvastui murhattu serbialainen Boiovitsh, jolla oli kuolonkeltainen käyrä nenä ja leveä musta haava kurkun poikki. Tuo oli vastenmielistä, ja Kostjurin sanoi nauraen teennäisesti:

— Onpa tuo nyt jotakin! Onhan niitä paljon vielä jäljellä.

Raiko kalpeni ja hänen leukansa vapisi. Ja kun hän alkoi puhua, oli hänen äänensä metallinen ja terävä.

— Sinä olet petturi. Miksi tanssit venäläistä kansantanssia? Ei sinulla ole isänmaata eikä kotia. Olet sika.

Mutta tähän Tshistjakov vastasi, ikäänkuin tuo soimaus olisi koskenut häneen:

— Rakastatko Serbiaa, Raiko?

— Tietysti rakastan.

— Aa!

Kaikki olivat ääneti, ja tarttuen pöytäveitse, huiskuttaen sitä ilmassa, Raiko huusi raivoissaan:

— Tapan! Oi, miten vihanen olen! Kuinka sydäntäni särkee! Oi, särkee niin!

Hän heitti voimalla veitsen seinään, ja veitsi satui siihen lappella ja ponnahti takaisin kalisten. Raiko lähti pois.

Puolen tunnin kulutta läksi Tshistjakov hänen jälkeensä. Hänen oli sääli pientä Raikoa, joka niin vahvasti rakasti isänmaatansa. Kun Tshistjakov astui pitkää puolipimeää käytävää, eksyen yhdennäköisten ovien keskellä, kuuli hän eriskummallisia, ulvomisen, avunhuudon kaltaisia ääniä. Eräälle ovelle oli liidulla piirretty »Raiko Vukitsh», ja sieltä tulivat nuo kummalliset äänet, jotka nyt kuuluivat lujemmin. Tshistjakovin koputukseen ei tullut vastausta. Silloin hän astui sisään ja huomasi akkunan valoisalla pohjalla Raikon pienen haahmon: tämä istui akkunalaudalla pimeässä ja lauleli tavattoman korkealla kurkkuaänellä. — Raiko! — huudahti Tshistjakov. Mutta Raiko ei kuullut. Hän lauloi kaukaisesta isänmaasta; sen kärsimyksistä, yksin jääneitten äitien ja vaimojen kyynelistä; hän rukoili tuota kaukaista syntymämaata ottamaan hänet, pienen Raikon, ja hautaamaan hänet siellä, että hänellä olisi onni ennen kuolemaansa suudella sitä maata, jossa hän oli syntynyt; hän lauloi julmasta kostosta vihollisille, rakkaudesta ja säälistä voitettuja veljiä kohtaan; serbialaisesta Boiovitshista, jonka kaulassa on leveä, musta haava, ja siitä, miten hänen, pienen Raikon, sydäntä särkee, kun hän on erotettu synnyinmaaidistaan, onnettomasta, kärsivästä synnyinmaastaan.

Tshistjakov ei ymmärtänyt sanoja, mutta hän kuuli ääniä, ja nuo raa'at, villit, luonnonvoimalta vaikuttavat äänet olivat ikäänkuin itse maan vaikeuromista, ne olivat enemmän poisajetun koiran ulvomisen kaltaiset kuin ihmisäänien — ne hengittivät niin lohdutonta tuskaa ja palavaa vihaa, ettei sanoja tarvinnut, nähdäkseen laulajan vertavuotavaa sydäntä.

Korkealla kimakalla nuotilla loppui Raikon laulu, ja he istuivat kauan äänettöminä. Tshistjakov astui lähemmäksi ja näki kuivat, vihaiset silmät, jotka hehkuivat kuin suden.

— Raiko! — sanoi hän. — Sinä et ole pitkään aikaan ollut kotimaassasi, matkusta sinne, minä annan sinulle rahaa. Minulta riittää.

— Siellä on talo — lausui Raiko mietteissään.

— Mikä talo?

— Sellainen vaan. Tavallinen. Ja kun aroa kulkee sen ohitse, niin se narisee: u-ai, u-ai.

— Ota rahat, Raiko.

— Älä häiritse minua — sanoi Raiko. — Mene toveriesi luo, mutta minä olen yksin.

Tshistjakov ei mennyt toveriensä luo, vaan omaan huoneeseensa, istuutui akkunalaudalle ja alkoi katsella taivasta. Yhtä salaperäisesti ja ääneti liitelivät yhä valkoiset jättiläislinnut, ja niiden välillä näkyi tumma, pohjaton taivas. Mutta kylmä ja vieras oli nyt tuo lento eikä se puhunut mitään mietteisiin vaipuneelle ihmiselle. »Minähän lennän kohta!» — ajatteli Tshistjakov koettaa muistaa äskeistä vapauden tunnetta, mutta toinen epäselvä ja valtaava tunne heräsi hänen povessaan ja värähteli ja pyrähteli kuin lintu häkissä. Ja hän ymmärsi, mikä se oli: hänen teki mieli laulaa kuin Raiko, laulaa synnyinmaasta. Häntä ilahutti, että hän tuon ymmärsi, hän hymähti ja tunsu aivan selvästi sydämessään suljettuja rukouksen ääniä ja polttavia kyyneleitä. Hän avasi suunsa — mutta pelkäsi jonkun tulevan ja kuulevan, ja hän sulki oven lukkoon. Ja jostakin syystä hän astui takaisin akkunan luo varpaillaan. »Noh!» — hän lausui itselleen ja alkoi laulaa jotakin ilman sanoja — mutta niin heikko, niin epävarma oli tuo surkea suonenvedontapaisesti loppuva ääni, että hän pelästyi. »Tulee olla sanoja, ilman sanoja ei voi,» — puolusti hän itseään ja alkoi etsiä sanoja; ja paljon sanoja vilahi hänen aivoissaan, mutta niiden seassa ei ollut ainoatakaan rakkaudesta synnyinmaahan syntynyttä. Hän ponnisti muistiaan, koko mielukuvituksensa, hän etsi entisyydestä, etsi kirjoista, jotka hän oli lukenut — ja paljon oli kauniita ja sointuvia sanoja, mutta ei ainoatakaan, jolla kärsivä poika voisi puhua synnyinmaaidilleen. Hän tunsu tuon sanan olevan lähellä, hän melkein näki sen ja tiesi, missä se eroaa muista sanoista: kaikki muut sanat ovat typeriä ja köyhiä kuin kirkon portailla seisovat kerjäläiset, mutta se sana on verellä ja kyynelillä valettu, se on kuin hehkuva hiili ja kirkas kuin taivaan tuli — mutta hän ei voinut löytää sitä. Ja hän tunsu olevansa niin tyhjä ja köyhä kuin viivoimeinen kerjäläinen, jonka sydän on niin kovettuut kuin hänelle heitetty almu. — Jumalani! Jumalani! — kuiskasi hän kauhistuneena — kuinka tämä on mahdollista? Olenhan minä hyvä ihminen!

Ja hän luuli pikemmin löytävänsä sen, minkä hän tarvitsi, jos kirjoittaisi. Taittaen vapisevin käsin

* Kaksipyöräiset rattaat.

tulitikkuja hän sytytti kynttilän, heitti raivostuneesti pöydältä saksankielisen oppikirjan ja vaipui mietesiin valkean paperilehden ääreen. Epävarmasti, takertuen, piirsi hänen kätensä:

»Synnyinmaa».

Ja pysähtyi. Ja toisti sitten varmemmin:

— Synnyinmaa!

Ja hän lopetti nopeasti suurilla kirjaimilla:

— Anna anteeksi minulle!

Tshistjakov katsahti kirjoitettuun ja purskahti itkuun, ja hänen tuli sääli isänmaatansa ja kaikkia työtä tekeviä ja väsyneitä. Hän kauhistui sitä, että olisi voinut matkustaa pois pitkäksi aikaa, ainaiseksi, ja kuolla siellä vierassa maassa ja kuollessaan kuulla vierasta puhetta. Ja hän ymmärsi, ettei hän voinut elää ilman synnyinmaatansa eikä olla onnellinen, niinkauan kuin se oli onneton. Ja tuossa uudessa tunteessa oli mahtavaa iloa ja valtaava, luonnonvoimainen, tuhatääninen suru. Se rikkoi kahleet, joissa hänen sielunsa oli kitunut; se sulatti sen monilukuisien kärsivien veljien sieluihin — ja ikäänkuin tuhansia tulisia sydämiä värähti nyt hänen sairaassa, vaivatussa povessaan. Ja kuumen kynnelin hän lausui:

— Ota minut, synnyinmaa!

Mutta alakerrassa alkoi Raiko taasen laulaa, ja raivoisan vapaasti ja rohkeasti soi hänen laulunsa tuskallinen sävel.

Kohtaus Englannin vaaleista: äänestäjän epäillään äänestävän toisen henkilön nimessä.

Kuolematon rakkaus.

Kirj. Dagna Pshibyshevskaja.

Hän makasi kuolleena. Nainen istui hiljaa hänen päänaluksensa luona ja kummallisen uteliaisuuden valtaamana, kääntämättä pois katsettaan, tuijotti noihin kalpeihin kasvoihin ja puoliavoimiin, himmenneisiin silmiin...

Kuinka tuo mies olikaan rakastanut häntä... Hänen rakkautensa oli ympäröinyt hänet ruhtinaallisen puvuston upeudella ja koristanut hänen otsansa ihmeellisellä kruunulla, jonka arvokkuus sai kaikki äänettömästi ihastuksesta polvensa notkistaan. Hänen silmiensä liekehtivä hehku oli kauan istanut hänen päänsä diadeemilla, joka loistollaan himmensi koko maailman kaikkien ruhtinattarien kalleudet. Hän oli ollut jumalatar rakkauden kirkkaassa valtakunnassa, sillä kukaan ei ollut vielä koskaan rakastanut naista siten, kuin tuo mies oli häntä rakastanut.

Ja nyt hän makasi kuolleena...

Ja hän ei koskaan enää saisi katsoa häntä silmiin eikä koskaan enää lukea niistä noita äänettömiä sanoja, jotka olivat kertoneet hänelle, että hän oli aurinko, jonka ympäri maailmat kiertävät. Eikä hän koskaan enää saisi hengittää huumaavaa kukkien tuoksua, jonka leveiden laineiden tavoin hänen rakkautensa oli tulvehtinut hänen sieluunsa. Kukat olivat kuihtuneet, ja kuoleman armoton käs oli repinyt ruhtinaskruunun hänen otsaltaan.

Hän ei voinut irroittaa katsettaan kuolleen tyy niltä kasvoilta. Ja hän ajatteli niitä suuremmissa uhreja, joita hän oli tuonut hänen jalkainsa juureen, ajatteli sitä kylmää välinpitämättömyyttä, jolla hän oli palkinnut häntä.

Ja mies makasi siinä kuolleena, ja hän itse katseli kaipauksetta ja kyynelittä hänen jähmettyneitä kasvojaan, jotka vielä aivan äsken olivat ilmaisseet iloa ja ihastusta. Hän oli rauhallinen, välinpitämätön, miltei iloinen.

Ja hitaasti hän kohoutsi nojatuolista, ojensi kätensä ja huokasi syvään, syvään, aivankuin olisi vapautunut raskaasta, itsepintaisesta ajatuksesta.

Niin, kukat hänen rakkautensa tarhassa olivatkin kasvaneet niin upeina, niin villin voimakkaina: niiden juovuttava tuoksu oli estänyt hengityksen, kukkien ja ruohojen pitkät tähkät olivat kietoneet lumoukseensa hänen elämänsä, ja vihdoin hän oli tuntenut itsensä sidotuksi, kahlehditukseksi tai...

Hänen silmistään oli hän aina lukenut saman kysymyksen:

»Rakastatko minua?»

Hän oli aina tuntenut itsensä velalliseksi, joka ei koskaan voisi maksaa takaisin.

Hän tunsi itsensä loukatuksi, tunsi häpeätä, kun hän muisti tuota suurta, määrätöntä, hillitöntä intohimoa. Hän ei ollut voinut vastata siihen yhtä voimakkaasti.

Ja nyt hän makaa kuolleena...

Hän huokasi vielä kerran helpottuneesti. Niin kuin unestaan herännyt ihminen...

Ja aika kului . . .

Harvoin hän ajatteli häntä ja vielä harvemmin kaipasi. Hän oli nuori ja hänen kauneutensa oli tuota hurmaavaa kauneutta, joka kahlehtii katseet ja saattaa ajatuksen hehkumaan. Hänen hymynsä oli arvoituksen omainen, ja moni olisi halunnut temmata pois verhon, joka kätki kaikilta hänen sielunsa.

Mutta hänen unelmansa ja haaveensa matkasivat kaukaisia, salattuja teitä, ja hymy harhaili loitolla kuunnellen hänen omaa ajatustensa etäistä kaikua.

Eikä hän uneksanut mahtavasta ja mainiosta kotkasta, joka voimakkailla siivillään olisi kantanut hänet pilviä ja aurinkoa kohti; eikä hän toivonut luokseen hellää satakieltäkään, joka yhä olisi laulanut hänelle hänen lumoavan kauneutensa ylistystä.

Hän tahtoi olla vapaa, tahtoi kietoa elämän omien unelmiensa läpinäkyvään, iloiseen harsoon.

Ja aika kului . . .

Ja koitti päivä, jolloin hänen ajatuksensa alkoi etsiä loppumattomia etäisyyksiä ja pohjattomia kuiluja kadotukseen niihin. Koitti päivä, jolloin hänen sydämensä heräsi kaipaamaan toisen sydämen voimakasta sykintää, ja kapinallisen surun valtaamana hän alkoi katsella niiden silmien syvyyteen, jotka useimmin olivat kohdanneet hänen silmiään.

Ja kerran hän tapasi katseen, joka poltti ja läsvisti hänet terävien neuojen tavoin. Se oli tuttu, tuo katse, jonka voima kerran oli saanut hänet notkistamaan polvensa. Hän muisti joskus ennen tunteensa tulta, jonka se oli syyttänyt hänen sielunsa!

Mutta missä se oli tapahtunut ja koska?

Päivät ja yöt hän mietiskeli tuota salaisuutta, tutkusti tuota katsetta, joka täytti koko hänen olemuksensa sanomattomalla kauhulla ja koskaan ennen tuntumattomalla kipeällä ja raskaalla murheella . . .

Ja yhtäkkiä se hänelle selvisi . . . Ne olivat hänen silmänsä, kuolleen silmät . . . Ne olivat tuon ihmisen silmät, joka oli rakastanut häntä niin rajattomasti, että hänen rakkautensa siipien värinä vielä hänen kuolemansakin jälkeen tuntui hänen sydämessään.

Kenties hän oli tullut kysymään, oliko totta että hän oli heittänyt hänet luotaan kuin kuivuneen lehden? Oliko totta, että hän kylmän ruumiin mukana oli haudannut iäksi hänen ja intohimoisten syyleilyjen muistonkin?

Ei, hän ei tahtonut, ei voinut katsella noita kaunopuheisia silmiä: hän ei tahtonut, että ne lakkaamatta olisivat muistuttaneet hänen velastaan, ja hän alkoi välttää kaikkia katseita, ettei vahingossakaan olisi kohdannut sitä, josta hän luki äänettömän kysymyksen, johon hän ei halunnut ruveta vastausta etsimään.

Ja aika kului . . .

Kysyvät silmät katosivat hänen elämästään. Uudelleen hän sulkeutui itseensä, jottei näkisi maailman murhetta ja kärsimystä. Eikä hän enää ajatellut noiden silmien surullista, sanatonta valitusta.

Mutta kerran hän kuuli hänen äänensä.

Ja kalpeni kauhusta . . .

Mistä lähti tuo hänelle niin tuttu ääni? Voi, ei, ei, se oli vain meren aaltojen surumielinen laulu, ja se oli hänen sielussaan herättänyt menneitä muistoja.

Hän oli niin usein ollut hänen kanssaan meren rannalla, niin usein kuunnellut siellä hänen äänensä sointua, joka oli viihdyttänyt häntä kuin aaltojen tasainen käynti, kun ne kaukaa ulapalta tullessa vaipeivat rantaan hiljaa sammuvien loiskahduksin.

Ja nyt hän kuuli sen uudelleen. Ei, se ei ollut meri, hän se kuiskutti hänen korvaansa, ettei hän voinut koskaan kuolla, sillä hänen rakkautensa oli voimakkaampi elämää ja väkevämpi kuolemaa. Sillä hänen rakkautensa oli kuolematon.

Ja äärettömän kauhun ajamana hän pakeni tuota ääntä, joka saapui hänen luokseen kuolon mailta; hän matkaili meriä ja maita unohtaakseen hänet ja hänen katseensa ja rakkautensa, tuon rakkauden, joka oli elämää ja kuolemaakin voimakkaampi. Hän takoi sydämensä kovaksi teräkseksi ja kerran, hymy huulilla, heitti kihlasormuksensakin mereen.

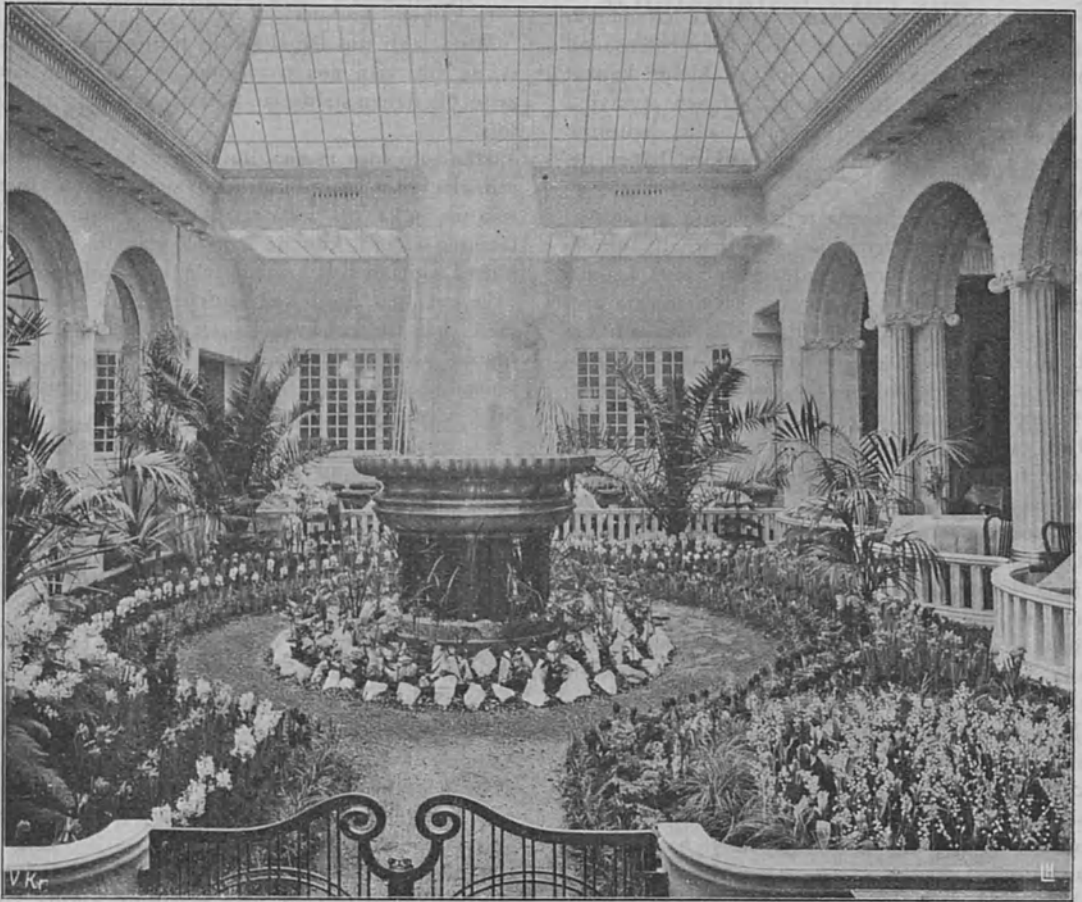
Silloin hän tunsu sydämen kiivasta tykytystä ja säpsähti. Kuinka se tykyttikään, tuo syvä, suuri sydän, joka sykki vain hänelle yksin!

Hän tunsu sen tiheet lyönnit niin meren sinisissä aalloissa kuin maassa, jonka päällä hän kulki, ja syvässä, synkässä vuorenrotkoissakin. Ja vieläpä hän tunsu, että tuo kuolematon sydän sykki rakkautta hänen sydämessään.

Ja hän tunsu ympärillään hehkuvia syleilyjä ja nojautsi siihen rintaan, joka ei voinut kuolla, koska se oli ikuista rakkautta täynnä.

Ja kuuli vain hänet, näki vain hänet, hänet yksin kaikkein muiden keskellä.

Hänen kätensä se puristi hänen kättään. Hänen äänensä se kuiskaili hänelle rakkaudesta. Ja vielä oli hän hänelle kaikki kaikessa eikä kuolema eikä hauta olleet voineet sammuttaa sitä rakkautta, joka seuraa häntä iäisesti. Ja hän katseli niitä silmiä, jotka olivat hakeneet hänestä intohimon tulta, vaan eivät olleet löytäneet. Tunsu hänen hehkuvan hengityksensä hengityksessään, hänen tykyttävän sydämensä rinnassaan ja samaa kiduttavaa, sammumattomaa hänen, hänen ruumiinsa kaipausta ja saman ahnaan intohimon tuskaa, joka oli myrkyttänyt hänen elämänsä. Ja hän notkisti polvensa hänen muistolle, hänen rakkautensa ja suurten tuskainsa muistolle ja rakensi hänelle sydämessään hiljaisen tempelin, ja kaikki hänen unelmansa, kärsimyksensä ja surunsa kietoivat vainajan kuvan aivankuin pyhänsavun huntuun; ja kaikki hänen ajatuksensa kohdistuivat tuohon ihmiseen, joka kuolemansa jälkeen oli taivuttanut ja tehnyt alamaiseksi hänen sydämensä ja saattanut hänet nääntymään ja kuihtumaan ikuisen rakkauden hirveän taakan alla.

Grand Hotel Fennian talvipuisto.

Hotelli Fennia on äskettäin uusiintunut, ja on siellä nyt meidän oloissa aivan uutta: kuvamme esittämä talvipuisto.

Uusi, näinä aikoina Suomessakin huomattu pyrstötähti kaukoputkella nähtynä.

Selitys Helsingin Kaiun arvoituskilpailuun n:o 5.

Muutosten vähin mahdollinen lukumäärä on 9.
Muuta: 9-10, 6-9, 5-6, 2-5, 1-2, 7-1, 8-7, 9-8 ja 10-9.

Palkintoja ovat saaneet seuraavat henkilöt:

1:n palkinnon *Vihtori Vuokko*, Myllykoski;

2:n » *T. J. Hintikka*, Helsinki;

3:n » *Martta Väyrynen*, Kajaani.

Arvoituskilpailuja jatketaan seuraavissa numeroissa.

Helsingin Kaiun novellikilpailu.

Määräajan kuluessa, ennen helmik. 1 päivää, on lehtemme järjestämään novellikilpailuun saapunut 50 lähetystä. Kirjoitusten suuren lukumäärän vuoksi ei tuloksia voitane aivan piakkoin julkaista, vaikka arvostelutyöhön ryhdytäänkin viipymättä.

J. TIRKKONEN.
Kangasosasto.
Tampere.

Perust. 1869. Puhelin 608.

Malleja lähetetään pyydettyessä!

Saapunut ensimmäinen vuoden 1910

Uutuus-lähetys

Naisten Puku- ja Puserokankaita.

Uusia talvivärejä!

Reunuste-esineitä.

POHJOLA

PALOVAK. O. Y.

KULLERVO

TAPATURMAVAK. O. Y.

„HELSINGIN KAIKU“
on edullinen ilmoituslehti.

ROB. HUBER.

Helsinki.

Mikonk. 13-15. Puh. 271.

Tampere, Kauppakatu 11. Puh. 478.
Vaasa, Raatihuoneenk. 19. Puh. 543.
Turku, Linnankatu 16. Puh. 13 09.
Viipuri, Repolankatu 13. Puh. 130.

Erityisliike:

**Vesi-, Lämmitys- ja Tuuletus-
johtoja varten ynnä metalli-
tehdas.**

Varasto sisältää Pumppuja ja Veden-
nostolaitoksia joka lajia, Putkia ja

Putkiosia, Hanoja ja Venttiilejä eri tarkoituksiin.

Neuvoja annetaan ilmaiseksi johtotarpeita osteltaessa. Pyytää hintaluetteloa!

O.-Y. TH. NEOVIUS

Kutomakoneita.

Koneita myydään myös kuukau-
tisilla vähittäismaksuilla ja ostaja
saa ilmaiseksi opetusta kutomisessa kouluksamme.

Villalankaa. Kudottuja tavaraita. Ankkuri-ompelukoneita.
Konttori ja koneenmyynti: Vladimirink. 12 Helsinki. Telf. 12 78.
Lanka- ja trikootavarainkauppa: Mikonkatu 2.
Haaraosastoja: Viipurissa Aleksanteriuk. 27. H:igissä Siltasaa-
renk. 12. Tampereella, Kuninkaan kadun varrella. Terijoella ja
Lahdessa.

Matti Kyllösen patentin suojaama

Terveys-Akkuna

saadaan Helsingissä Fredrikink. 39,
puh. 63 59, sekä kaikista maamme
hyvin varustetuista rakennusainekau-
poista. Hinta ainoastaan Smk. 5:—.

Ken tahtoo terveenä säilyä, ken taudista vapautua,
hän varustakoon työ ja makuuhuoneensa tällä ilmavaihto
akkuna-laitteella, jota on helppo avata ja sulkea ja tuulellakin
pitää avoinna. Eikä se tuota sellaista vetoa kuin tavallisen
akkunan aukipitäminen.

Maksim Gorjki, KONOVALOW

Hinta 1 mk. Kaikissa kirjakaupoissa.

LAURIDS BRUNIN

erinomainen kirja :: :: ::

PAN,

nelituntinen romaani, on suomenkielisenäkin
ilmestynyt. 170 siv. Hinta 1:60 :: :: :: ::

Saadaan kaikista kirjakaupoista.

**Kaikkia, jotka tahtovat lukea tosihyvän, jän-
nittävän yhteiskuntaromaanin, kehoitetaan kirja
ostamaan.**

EMIL VAINIO.

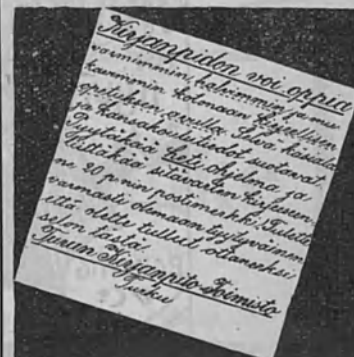
Helppoa ja tosiarvo-
kasta lukemista on

**Helsingin Kaiun kerto-
muskokoelmassa:**

Sievään muotoon painet-
tuja lehdessä varemmin
julaistuja pitempiä kerto-
muksia.

Pyytää luetteloa näistä.

Tämä koskee Teitä!

Viitattaa Helsingin Kaiun ilmoitukseen

Perheen Emännille huomattava uutuus!

Jälkiruoka Hyytelö

valmistettu ainoastaan hedelmistä, ei esenseistä.

Tästä saadaan vähällä väillä halpa ja erittäin maukas jälkiruoka. Jälkiruoka hyytelöä on saatavana kaikkialla kauppoissa Ananas, Appelsiini, Aprikoosi, Mansikka, Mustaviinimarja, Karpalo, Kirsikka, Sitruuna, Vaapukka ja Vanilja maulla.

Airaksinen & K: O.-y:n Makeistehdas
Lahdessa.

W:m Sandbergin RAUTAKAUPPA

TAMPERE

Hyvin lajiteltu varasto: Maanviljelys- ja Meijerikaluja, Meijeritarpeita. Heinänsiemeniä ja Lannoitusaineita. Maalarinvärejä. Värissoja ja Lakkaa. Harjantekijänvalmisteita, Aniliinivärejä. Bresiljaa. Kemiallisia aineita ja Happoja.

G. E. LINDGRENIN Harjannitojaliike

Aleksanterink. 46, Sentraalin talo, ja Punavuorencatu 9.

Kaikkia lajia hienompia ja karkeampia Harjoja & Pensseleitä, Toiletti-saippuaa, Amykosta, Hajuvesiä, Kylpysieniä, Kampeja kaikkia lajia, Peilejä, Rahakukkaroita, ♦♦ Lompakoita y. m. ♦♦

G. F. Stockmann O. Y.

Helsingissä

Talous- ja Keittokapineita, pellava-, puuvilla-, Lasi- ja Porsliinitavaroita, kaikki helpoimpiin hintoihin.

* Pitää alituisesti suurta ja hyvin lajiteltua varastoa

Vihdin Puuseppäin

Huonekaluliike

on uusien ja ajanmukaisien huonekaluliike

LAHDESSA.

Tilauksia vastaanotetaan. Rautatiekatu 1. Puhelin 39.
HUOM.! Oma piirustuskonttori Helsingissä Vilhonk. 7

Tampereen Osake-Pankki

Osakepääoma Smk. 3,000,000.

Vararahasto Smk. 350,000.

Pääkonttori Tampereella.

Haarakonttoreja Hämeenlinnassa ja Tyrvään Vammalassa.

Korkein korko

Talletuksista: 5 %.

Juoksevalla tilillä 3 %.

Lahden Rauta- ja Metalliteollisuustehdas Osakeyhtiö.

Täydellinen Rauta- ja Metallivalimo sekä Konepaja ja Laivatelakka.

Valmistaa ja myy Höyrylaivoja, Höyrykattiloita, Höyrykoneita, Lastiproomuja, Raamisahoja, Myllylaitoksia, Bentsiini- ja Petroleumimoottoreja sekä Rautasänkyjä y. m.

Matkustetaan maaseudulle ylös- ja alas ja korjaamaan tehdaslaitoksia, Separattorien, Maanviljelyskalujen y. m. korjausta vastaanotetaan.

Työ taattua! Hinnat kohtuulliset!

Paikkakunnan ja lähiseudun suurin Konepaja täydellisillä ja uudenaikaisilla koneilla.

Kustannusarvioita pyydettyä ilmaiseksi!
Konttori: Vesijärvenkatu 34. Puhelin 200.

Parhaimmat

Hedelmät, Herkku-

ja

Siirtomaa-tavarat

ostetaan edullisemmin

N. JAAKKOLA'ita

L. Heikink. 14. Puh. 15 98.

Huolellinen ja nopea toimitus!

EDVIN FORSBÄCK'in

ILOTULITUSKAUPPA

Helsinki, Sentraalipasaasi. Tel. 36 05.

Salonkitulituksia, Bengaalitulia kuvaelmiin, Joulupukin naamioita, Joulukuusen koristeita, Kotijonki-koristeita ja Confettia, Koomillisia päänheitteitä y. m., y. m. o o o o o o o o o o

Tilatkaa!

HELSINGIN KAIKU

Pohjoismaiden Osakepankki

Kauppa ja Teollisuutta varten.

Perustettu 1872. Omat varat: Smk. 21,600,000

Pääkonttori: Helsingissä. Haarakonttoreita: 30 paikkakunnalla

Talletuskorko nykyään 5 %.

Toimii kaikilla säännöllisen pankkiliikkeenaloilla.